

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	5 frt.	— kr.
Fél évre	2	50
Negyed évre	1	30
Névtanulónak egész évre 4	„	—
Egyes szám ára	10	„

Hirdetési díjak:

Háromhasonbó petit sor	8 kr.
Nyitlérben sorokint	15
Bélyeg minden boltgatásait	30

Szerkesztői Iroda.

hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők:
Vadász-utca Miksa-utca háza.
 Levelek csak bérmentesen fogadjunk el. Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánay Lajos könyvnyomdájába — küldendők be (Bodog-ter, Scheibner-féle ház.)

Előfizetési felhívás

„**B A J A**”

című hetiközlönyre.

Előfizetési feltételek:

oct. — dec. 1,30

Baján, 1878. sept. hó.

Honfői tisztelettel

a kiadóhivatal

Nyilt levél Nánay Lajos urnak, mint a „Baja” című hetilap kiadótulajdonosának!

Midőn lapja szerkesztését átvettem, szerződéssel kikötöttem a működésnek időhatárt; tekintve azt, hogy ez már lefolyt s e tanévben egy kartársamnak távolléte folytán hivatalos teendőim is megszorodtak: cennel van szerencsém Önt arról értesíteni, hogy e mai számmal a szerkesztéstől visszalépek.

Baján, 1878. okt. 13-án.

Tiszteltéje

Dr. Margalits Ede.

Nyilt levél Nánay Lajos mint a „Baja” című hetilap kiadótulajdonosához!

Felkérés és többlek felszólítása folytán van szerencsém Önnek tudatni, hogy a „Baja” című hetilap szerkesztését a jövő számmal ideiglenesen elvállalom.

Baján, 1878. évi oct. 13-án.

Jurkovics Othmár.

Emlékirat*)

mint nyilt levél Bács-Bodrog megye alispánjához.

Igen tisztelt uram!

Önben a megyei ügyek élén azon férfit tisztelhetem, kinek szava, erélye tetteiben szokott ragyogni. Engedje meg azért, hogy Önhöz, úgy is, mint tisztelve szeretett alispánunkhoz, úgy is, mint leglelkesebb hazafihoz egy, a megye minden polgárát érlelhetők közügyben, néhány sort intézhessenek. A bizalom tisztelete szölit — polgári kötelesség indit erre. Itélje meg különben, méltó-e a tárgy komoly lépersé.

Bács-Bodrog megye földbirtokossága, mondanám intelligenciája, a közérdeknek tett eleget akkor, midőn az általa régebben létesített „megyei gazdasági egyesület”-et a kor szelleméhez és viszonyainkhoz mérten 1875. május 30-án közgyűlésileg újjászervezte; ezen újjászervezés eszméje és módozatai még 1874. szeptember 7-én tartott közgyűlésen lett kimondva, melyen magam is részt vettem. Ne legyen szerénytelenség tőlem, ha előre kijelentem, hogy a 75-iki közgyűlés megválasztott az egyesület titkári székére — Szászországban valók akkor, a váratlan kitanitást ösztöne hazafiai örömmel fogadtam, s minden egyebet félretéve, haza iparkodtam — azonban csak 1877. március 1-én foglalhattam el tisztemet, majdnem két éven át abszolút szünetelvé minden. Már kezdetben gondolkodóba ejtett a helyzet. Mi volt oka annak, hogy az újjászervezés után két évig nem adhatott élejtelt magáról azon egyelet, mely 74-ben egész népes és lelkes módon ünnepélyes kifejezést adott akaratáról? Mint egyik

*) Ezen cikket a „Bácska” című hetilapból vesszük át a szerző kérelmére. A szerkesztő.

okul azt említhetem, hogy a módosított alapszabályok kézhez jutását félév előző előzte meg. Komoly akadálynak azonban ezt sem tarthatom, mivel a kormány nem szokott egy közhasznú irányú (nem politikai) testület működésében megakadályozni, inkább támogatja, ha támogatásnak értelme van; s annál kevésbé akadályozta volna meg a bácsmegeit, mely tényleg régóta rendelkezett szabályokkal, csupán némely módosítások megerősítéséről volt szó.

1877. március-augusztus ideje alatt tanultunk annyit, hogy Szabadkán egy gazd. kiállítást rendeztünk, ennek célja eredetileg az volt, hogy a haldokló testület iránt némi érdeklődést keltsünk fel a tagok körében, mi részben sikerült is; ámde — fájdalom! — azóta ismét halgat a krónika, minélfogva elvesztettük azon kevés érdemet is, mit a kiállítás ügye által netán kivívtunk. Mult év októter 29-én volt az utolsó közgyűlés, melyen a munkakönyvités szempontjából „szakosztályok szervezését” elhatároztuk, a kivitel, mint minden további dolog, csak írott malaszt maradt. F év május 13-ra lett egy „döntő érdekű” közgyűlés kihirdetve, melyen csak néhányan jelentek meg, s ekkép sem a szám, sem minőségénél fogva hivatalosan megvárható nem volt; ellenben értekezlet folyt, s ez azt határozta, hogy legközelebbi ősz megválasztásig ülés alkalmával Zomborban tartunk a felett végleges ülést: fentartsuk-e az egyelet vagy nem? Zomborban s a megyei ülés alkalmával azért, mert ilyenkor a tagok jobban résztvehetnek.

E közgyűlés nem lett megtartva

Tapasztalásaim újbol felszólításra indítottak, mint ezt a „Bácska” 12-ik számában tevéim. Mindenkor, legutóbb s most is vezérelt ama haza-

A »Baja« tárcája.

Egy deák naplójából.

Karcolat.

Ira: Turr A. Viktor.

Szegény Marci barátom! Nem tudom nevesse-e, vagy sirjak sorod felett?! Valóban első szerelmed története oly tragikomikus, hogy megtehetjük mindkettőt.

Ez az én Marci barátom különben igen „kedves gyerek”, — áldott jó fiú; noha melesleg monda rettenetes rossz diák volt!

Ritka dolog és egyébiránt, hogy egy szerelmes diák és egy „kedves gyerek”, — egyszersmind jó diák is legyen.

Bizony igaz, hogy a mely diák sokat, és mélyen tekint a szép, és tüzes szemekbe, — az annál kevesebbet pillant be azokba a száraz és unalmas könyvekbe, melyeket matematikának, vagy görög nyelvnek neveznek.

Az én Marci barátom pedig írgalmatlanul szerelmes természetű gyerek volt; s noha törekvéseit, és folytonos udvarlásait nem igen jutalmazta az édes siker, mindamellett nem szünt meg olvadékony szívét a tenyerén hordozni, s hűségét esküdni minden szép leánynak, a kit a sző közelébe hozott.

Az újabb családások azonban, újabb kalandokra ösztönözték, és minden kudarc és nyeregbló kiütés után, így kiállított fel: „Das geniert grosse Geister nicht”, — és ismét ott kezdte a dolgot a hol előbb végezte.

Hanem hát végre ő is megtalálta az igazit, a ki

őtet oly csintalanul megréftáta, hogy soha többé nem jutott eszébe, sem saját, sem más szívével bolondozni. A lezke kegyetlen volt; de radikális gyógyulást eredményezett.

Nekem, mint jó barátjának, kit bizalmával megajándékozott, szívemre kötötte, hogy ha már ő nem lesz többé, ne sajnáljam a fáradságot és hozzam a „napvilágra” vagy jobban mondva a „világos napra” tragikomikus történetét, és szívemnek „fájdalmas keserveit”, melyekből, főleg az ifju és a tulkorán szerelmes nemzedék okulva: megtanulja, hogy a diák ember előbb a fejével, s aztán foglalkozzék csak a szívével; vagyis előbb a diplomát, s csak azután szorítsa szívéhez a — szép leányt.

Légy nyugodt övszemerczangolt szívű barátom! megteszem „utolsó kívánságod”, és mások elrettentő példájára ime világra bocsátom naplót; mely első igaz, szerelmedet s még igazabb csalódásod siralmas történetét tartalmazza.

Ime tehát Marci barátom naplója.

I.

Első szerelmem s csalódásom.

Epen 21 éves fiatal ember, — s még oh egék — diák voltam; de ezt nem fejemnek, hanem szerelmes szívemnek, — és nektek köszönhettem szép leányok: mert értetek többit forgattam a világhírű Sasku művelt társalgóját, mint tankönyveimet. Hogy 21 éves vagyok az nem csoda, hanem az igenis, hogy először lettem k o m o l y a n szerelmes.

Azért mondom komolyan, mert tréfából eddig is akárhányszor voltam szerelmes, de ez csak addig tartott, míg tetszőbb arcra, s kedvesebb alakra nem találtam.

Én istenem, ezt nem róhatni nekem vétkül: mert nem is férfi talán, ki egy mély tüzi, ábrándos kékvagy fekete szembe tekinthet anélkül, hogy szíve ne jöjjön gyorsab b o h o g á s a !

A nők egyáltalában szeretetreméltónak, és „kedves fiatal embernek” tartottak, és csak az ellen volt némi kifogásuk, hogy szörnyen csapodár és lepke természetű lévén, egyszerre és egyidőben lehet szép leánynak is udvaroltnak, és valamennyivel elhíthet, hogy csupán csak ő érettek lángolok, s őket imádom.

Ennek azonban megint nem én voltam az oka, hanem ők: miért hittek el!

Elhez persze nem kis ügyesség kellett; de a dolog nálam rendje és módja szerint, mindig pompásan sikerült, míg végre én is rajta vesztettem a sok csintalankodásom.

Bár ne vesztettem volna rajta soha, legalább nem jövedek soha arra a keserű tapasztalatra, hogy lehet, hogy van hely, ki nem méltó a tiszta férfikebel oszthatlan lángjára!

De ugy kell, némileg magam voltam oka mindennek.

Az szököknek azt mondtam, hogy csak ő érettek élek s halok, s nincs valami szebb, valami vonzóbb az aranyárga fűrtök- s mosolygó kék szemeknél; s barnákat pedig komolyan biztosítottam, hogy csak utánuk epekedem, utánuk rajjongok, és a fekete sötét szempárt, az éj sötét haját, a legérezőbbnek s legmagasztosabbnak tartom a földkerekségben.

Hanem hiába! addig jár a korszó a kutra mig el nem török.

Végre mindennek be kell következnie! — Senki sem kerülheti ki — sorsát.

fias tudat, hogy a bácsmegeyi gazdasági egy-
helyzetét nem lehet a megye egész birtokosságá-
nak gondolkodásával összekötni, hiszen akkor ki
gondolt volna arra, hogy egy tekintélyes körü-
szakegyet alakítsák? S hogy e hitben nem tu-
nódnak elvieselni azt, hogy a „megyei“ testület kö-
nyven áldozatul essék: szerény szavam, hiszem, az
ügybarátok előtt nem fog fölrémagyárzatni.

Ő, igen tisztelt uram, sokkal inkább ismeri
közéleti viszonyainkat, hogysen a rövid jelzette-
ken kívül, e helyen speciális illusztrációkra sorit-
kozhatnék. Engedje meg mégis, ha igénytelen né-
zetemmel élek. Nagyrabecsült figyelmébe kívánom
megyénk mostoha gyermekét — a gazdasági egy-
letet — ajánlani. Jól tudom s tisztelve emlekedem
mindenkor tanusított kitűnő érdeklődésére: ez az,
mi még inkább felbátorít gyenge kísérletet tenni.

A megye polgárai bizonyonnyal nagyon érezték
már annak súlyát, hogy a nemzet gazdasági po-
litikájából kevés rész van a kezükben. E miatt
ne tegyünk se a kormánynak, se a parlamentnek
szemrehányást, ők nem ajándékozhatnak több erőt
vagy befolyást a közigazgatási életre. A gazdasági
politikát maga a társadalom készíti elő, a parlia-
ment feldolgozza, a kormány végrehajtja; ha te-
hát a gazdasági intézményekre kevés és gyenge
lenne a befolyásunk, ezen a legjobb törvény, a
büles államférfiúi ész sem változtathat. — A
mely gazda kenyere után lát, leszi kenyeré. A tár-
sadalom egy nagy gazda, saját vagyona és sorsa
felett intézkedik akkor, midőn dolgozik vagy nem.
A társadalomnak saját céljai elérésére vannak
speciális és általános közegek, a parlamenti kor-
mány ezek felett, mint a nemzeti társadalom élet-
bevágó érdekei felett tovább fejlesztőleg örököl.
Nincs-e a megyének saját önkormányzati céljaira
égyez tárlása az intézményeknek? tudjuk, hogy
igen. Nincs-e a megye társadalomának mivelődési
és vagyonsodási céljaira elég intézmény? Hiszen
emezeket nem a kormány, nem a hivatalos megye
adja! Van a megyei társadalomnak is sok szép
haladott jellegű intézménye, azonban inkább a
papíron, kevés az életlő szentesítve, mely körülmé-
ny természetben azon keserű elégedetlenséget
szüli, hogy sem a kulturális, sem az anyagi hely-
zettel nem vagyunk megelégedve, a mi tulajdon-
képen onáét ered, hogy a kulturális és gazdasági
fejlődésre nincs elegendő munkahatalunk, holott
alkotunk egy nagyszabású organumot, mely épen
arra lett volna hivatott szolgálni, hogy gazdaság,
ipar és kereskedelmi érdekeinknek biztos irányítu-
legyen: a gazdasági egylet. Itt van az alap-ök

megfejtve, miért nincs kellő befolyás és hatalom ke-
zünkben, úgy követe a saját, mint egyetemes gy-
akorlati viszonyaink felett öröködhethi, a hogy az
országos gazd. politikában nem foglaltunk illő
tért. Nemen illőt mikor általunk 600,000 lélek
s egyik legnagyobb, kedvező fekvésű megye elő-
nyei szólnak.

Jelenl a gazdák. A gazda kevéshé van ná-
lunk még a belső konkurrenčia által ösztönözötte
és előmozdítva, mint az iparos és kereskedő; és
mégis a gazda érzi meg legelőbb, ha állami teher
vagy krízis, ha elemi csapás látogatna; s ha ő
nem bírja el a terhet, — ha elbukik, vele felbil-
len az iparos és kereskedelmi élet mérlege, az
állam existenciája. Legtöbb az ő keze gondjára
van édes e hazában bízva. Szép, nagy feladat ez!
A haza sorsát a gazdaközönség legelőször jobbit-
hatja.

Melyik gazda, de melyik polgár, ki csak né-
miely érdeklődik az államalap megszilárdítása
iránt — nem érez néni hivatást önmagában, hogy
egy szemmel, egy-egy hazafias karral támogassa!
Általában nem az jön itt szóba, kinek van gaz-
dasága, ki foglalkozik mezőgazdasággal, mert hi-
zen ekkép azon részt, mit a gazdák száma még
nem tölthetne be, ha magyar polgár részelet el-
fogadni vonakodnék: hézag maradjon vagy idegen
életrelvalóság töltson be?

Már is szomorú az, igen tisztelt uram, hogy
az idegen elem ropogtat gazdasági tért foglal el
a nemzettestől, valóságos polyp módra szívja és
alakítja át vérünket. Ha ezt, a kenyérkereset
mezéjén, a közigazdaság első éltető forrásában
még tovább is összetett kézzel néznők: úgy a
magyar gazdaságilag tönkre megy. Állítani merem
azt, fekete s fekete nyomós példákkal megvilágit-
hatjuk. Ám ennek főoka bizonyonnyal nem az —
idegen, hanem, sajnos, emagunk. Mi csak az in-
tézmenyek különféleségében és formaságában ál-
lunk tán hasonló nívauum a nyugatival, a realis
kifejtések, eredmények s emelkedések tekintetében
a tért másoknak engedjük át.

(Vége köv.)

RÁCZ VILMOS.

Borrszemek.

Ha egy nőnek örök hűséget esküszünk, okvetlen
elhiszi; de ha látja, hogy vetélytársaink teszünk
ugyanazt, gúnyunk, tréfának tartja az egészet. Ez az
oka, hogy sok asszony oly hiszékeny.

Egy fiatal ember találkozik barátjával, kinek ar-
ca ragyog az örömtől. — Hát itt vagy? azt hittem,

mint én lemondtam, tulvilági jussotokrol, csak azért,
hogy örökké mellette lehessetek, és azokban az üdőt
árasztó szemekben gyönyörködhessetek.

Igen az én Piroskám egy nyájas, büvös-hajos
mosolya fölött két nagy vármegyével, egy ólelése szá-
szor többet ért a muzsikabrodalomnál, és egy forró
csókjáért lemondtam volna a korona minden gyémánt-
jéről!

De miért is volt olyan szép, olyan nagyon szép,
bár ne lett volna az; mert igaz, hogy a szép leány
legtöbbször eszja a sziveket, és ki gúnyolja a hőszere-
met, miért; mert elbizakodott. — Hogy én ezt nem
tudtam előbb!

Egy csöppet sem lehet tehát azon csodálkozni,
hogy mindjárt az „első“ látásra bolondulásiág beleszeret-
tem az én Piroskámba.

Csak az kit egészen ismeretlen helyen első meg-
pillantása lángoló szerelem ragadt, ismerheti ezen lelki
állapot rendkívüliségét, és nagy változásoktól tevé erejét!
A színházban láttam meg őt először.

Epen valami lespertartu szerelmes darabot adtak
elő, melyben a két szerelmes minthogy nem akarták
őket összeadni megivott legalább és egy pint olvasztott
patkány mérget, és egymás karjai és irtoztatos kinok
között, — a kegyetlen szüők elretentő példájára —
összerogytak.

Mikor már a színpadon javában kínlódtak — és
kínjokban énekeltek, belépett a papa és a mama, el-
borzadva látták, hogy minő állapotban vannak a fiat-
alok.

Ezre persze a papa meg a mama felébe mindent,
és tekintve a szomorú valóságot, megígérik, hogy min-

falun töltöd ezt a hónapot anyódsodnál! Úgy volt ter-
vezve, — de a m n e s t i á t kaptam!

Nincs alkalmazhatóbb a nagyon féltékeny férjnél,
de nincs megalázóbb mintha a férj éppen nem félté-
keny.

Ábrándosan sétál a spanyol könyvnyű véru fran-
czia hölgylei karján a kiállításban.

— Ah! — sohajta az égre pillantva, — miért
nem rakhatom lábaidhoz a csillagokat, melyek ott fe-
ragyognak az égen! — Nem kell magunkat éppen azok-
hoz a csillagokhoz kötni, — felelé a szép hölgy, mu-
tathatók én ilyeneket, — gyémántból is.

Két szőke fűrtös hölgy találkozik a fodrásznál. —
Már az igaz, a mi fodrászunk kitűnő ember, nincs pár-
ja. Férjem csak menyegzőnk után tudta meg, hogy ál-
fűrtökét hordok.

— Az enyém meg most sem tudja, — felelé a másik
mélto büszkeséggel.

Két fiatal leány ügydiplómát kapott. Udvar-
lójuk azt jegyezte meg rá, jobb szeretőné, ha a szakács-
kolásból tudnának diplomát felmutatni.

Két angol sétál az utcán.
Az egyik keresztül akarván haladni az utcán, a
jóvonalu kocsi keréke alá esik.

Már ennek vége — jegyzé meg valaki.
— Nem azt keresem hogy el-e — felelé nyugodtan
az angol, — hanem zsebében van-e szoba kulcsa, melyet
közösen berátnak

Ez is diplomátlanok született!

— Meg nem foghatom, mit akarnak most egy-
szerre ezzel a Voltaira-ol, — jegyzé meg egy gavallor a
körben. — Ha azokat a műveket nem hagyta volna hát-
ra, bizony senki se beszélne róla!

Y. ur oly hosszú ember volt, hogy egyszer mind-
szentkor meglátván lábait, csak karácsonykor kapta
maga a náthát, két hó keltevény a hűlésnek, míg lábaitól
orrába eljutott.

Helyi hírek.

— Nagyságos Latinovics Gábor kanonok
képviselőnk, f. hó 8-án bucsizott el városunktól,
állandó lakhelyére Kaloocsára, miután a helybeli
róm. kath. plébániát utódja Berényi Dániel ujon-
választott plébánosunknak f. hó 6-án átadta. A
városi képviselő testület jegyzőkönyvileg fejezte
ki a város nevében köszönetét évek hosszú során
át tanusított fáradszatlan buzgalma és tevékeny-
sége által szerzett bokros érdemeiért, mely jegy-
zőkönyv kivonatát egy több tagu bizottság nyujtá
át Latinovics urnak. Midőn mi is fájdalommal
bucsuunktól tőle, vegye egyszermind magával sze-
rencse és üdvökvánatunkat új és tövises képviselői
pályájára. Az említett jegyzőkönyv szövege a kö-
vetkező: „Másolat. 6095 kig. 1878 sz. Polgár-
mester ur a bajai plébánia javadalomnak megüre-
senede alkalmából, mely feletti tanácsközmány a

Utoljára is az történt, hogy rajta vesztettem a
dolgom, és a sok szép leány, szépen rájött az én csalá-
ságomra; a mi azután azt eredményezte, hogy többet
sem a szőke, sem a barna nem hittek nekem!

Ezt az állapotot azután nagyon szivemen vettem,
és valamennyi igaz és hamis istennekre fogadtam, hogy
ezentul csak „komolyan“ s annak fogok udvarolni, kit
egyetlenegy, lángoló szívem egész hevével szeretni, és
mindkét kezemmel boldogítani kívánok.

És oh fatum! A szerelmek hatalmas istene, Ámor
csakhamar meghallgatta szívem mélyéből csörgődző
fóhászmat és fogadásmat.

Igen a szerencse — de vagyis inkább szerencsét-
lenség — csakhamar bekövetkezett! És én a virágról,
virágra röpöső fiatal ember, egyszerre csak azt vettem
észre, hogy irgalmatlanul szerelmes vagyok.

Hanem hát az én Piroskám gyönyörű leány volt
ám! szép mint az úde májusai regg, és oly jó mint a
szabadság első érzete! úgy hogy az egész 24750 lakos-
al bíró városban . . . mit mondok, az egész törvé-
nyesen egyesült vármegyében; . . . de nem, — heted-
hétországban nem volt párja, az én aranyos kis Piro-
skámnak.

Képzelték csak magatoknak szerelmes vagy nem
szerelmes barátim, egy 16—17 éves eszményi alakot,
szép és viruló mint az élet, kellemes mint az illatozó
virág, szerény mint az ártatlanság, és vonzó mint a
csók; izcípizci, rubintos, mosolygó ajakkal, mely tüzi,
ábrándos kék szemekkel, márvány kebellel, s oly pará-
nyi lábakkal, melyek a földet is alig látszóttak érteni.

És ha még hallottátok volna őt zengetes hang-
ján beszélni, ha láttátok volna őt mosolygni — mi
a nyíra igézővé tette — oh akkor lemondátok volna,

dent megtesznek, és mindenbe beleegyeznek, — csak
ne haljanak meg.

Ezután a szerelmes fiatal pár „tántorogva“ és
siri sápadtsággal fölkel, kijelentve hogy utolsó kívánsá-
guk összeházaszodni.

Megörténik. — Mire aztán külsit, hogy volta-
képen nem is patkánymérget ittak, — hanem menyő-
erős „törköly-palínkát“

Aminő nagy volt a színházi közönség közt azelőtt
a rémület és zokogás; ép oly nagy lett most az öröm,
és a csintalan szerelmeseket számtalanszor kitáposzták.
Én azonban nem igen tördöttem a deszkavilággal,
én csak Piroskámat néztem — és láttam.

Piroska e rémséges darab alatt néhányszor szép
szemeit zsebkönyvével meg-megörölte — tehát sirt:
én pedig ki épen háta mögött ültem, csupa udvarias-
sággal okolni könyvetek hullattam.

Ilyen siralmas volt az én első találkozásom Piroská-
val: akkor még nem gondoltam, hogy az utolsó meg
siralmasbám lesz; mert ott nem a színészek, hanem
saját sorsom felett kellett könyeznem.

De ki nézte volna ki szeméiből, azokból a ragy-
gókából, hogy mit rejtenek — ha mosolyognak.

Csak legalább a 21 éves fiatal ember lenne kivétel,
és ne lakozni kebelében hogy érzés, melynek szerelm
a neve.

Mely hol mennyivel biztat, hol csalódással fenyeget-
Kesorú családos!
Tizenhárom betű; de szerencsétlen is.

Hja, ha az ember, föleg a fiatal ember, csak egy
arasznyira is bele nagyítványozgatna a jövőbe.

(Folyt. köv.)

közgyűlés napirendjére kitűzve van, előrebocsátja miszerint nem bocsátkozik ezuttal a volt bajai plébános Latinovics Gábor érdemeinek tüzetes fejtegetésébe; de általában tudvalévő tény az, hogy az ő lelkes buzgalmának és tapintatos magatartásának köszönhető az, hogy Baja városában valamennyi hífelekezeteknek köztetésésért kiérdemelve, a vallásosság oly mély gyökereket nyert, mely-nél fogva a hífelekezetek közt nem a ridég fagyos türelmetlenség, hanem kölcsönös szívéllyesség volt mindenkor tapasztalható, melyet ő soha meg nem háborított. Ez az ő érdeme. De mint tudva van a városi tanácskozományokban is részt vévén, annak jóléte előmozdításáért együtt küzdött a nép-nemlék ügyét felkarolva, e téren is fáradszhatlan munkidőt ugyanazért indítványozza adjuk meg neki a tisztelet adóját és hálás elismerésül ezen tiszteletünket jegyzőkönyvileg fejezzük ki. Polgármester urnak ezen indítványát a közgyűlés élénk tetszéssel fogadván közös felkiáltással egyhangulig helyeseltetett és határozottat: Latinovics Gábor volt bajai plébános urnak érdemei iránti hálás elismerés a jknyvbé feljegyeztetni rendeltetik egyszerű mint polgármester ur emlékle-t mellett Szutrély Lipót Dr. Ivánovics Pál és Szohner Antal urakból álló küldöttség megbizati-tik, miszerént a közgyűlésnek ezen érzelmeit ő nagysága Latinovics Gábor kanonok urnával szóval is kifejezzék. Baján 1878. évi szept. 26-án tartott közgyűlésből. (P. H.) Dr. Hauser Mór s. k. polgárm.

— *Dr. Sörffy Guido* kedves jó barátunk, kinek hírelt elcsétet oly nagyon fájlaltuk, hála az isteni gondviselésnek mindaddig ép egészségben van, mint azt f. hó 6-án érkezett leveléből megtudtuk. Kívánjuk hogy minél hamarabb ismét körünkben lehessen.

— *A szüret.* Nagyban foly a szüretelés mindenfelé, termelt bor bővíben, nagy is az öröm a szőlősgazdák között. Igaz, hogy nincs zúsa tövis nélkül, és így a sok és bő bormtermésnek is az a következménye, hogy nincs ára a bormnak, de annál nagyobb a hordónak. No de gazdának majd csak elhelyezik valahogy borukat, csak azt tanácsoljuk nekik, valahogy ki ne öntsék azért, mert drága a hordó.

— *Öngyilkosság.* — F. hó 6-án a délutáni órákban egy hosszú ősz szakállú férfi sietve ment a városi kórház felé, hol hírtelen megállván egy krajczárt dobott a pörsölybe, és aztán gyorsan lerántván kabátját, kézzel tartott pisztolyával szíven lötte magát, és rögtön szörnyet halt. Az öngyilkosság oly gyorsan történt, hogy azt a töle néhány lépésvnyire állott két asszony nem volt képes megakadályozni. Az öngyilkost mint haljuk Repkának hívták, és szűcs mesterséget folytatott. Gyászos tettének oka állítólag az volt, hogy minden vagyonát, végrehajtástól félelmében, miután tiltott bormérés miatt pénzbírsággal lett büntetve, nevére átiratván, evvel később összerodott, és ez utóbbi által házából kiűzetett. Legszodolatosabb a dologban, hogy a nő is eltűnt, és a rendőség mindaddig felfedezni képes nem volt.

— *Kovács és Gerő szinagagatók társulata* városunkba megérkezett, és az első előadást f. hó 19-én tartják a szokott helyen, t. i. a „Bárány” vendéglő nagyeremben. Miután a társulatról tudakozódásunk folytán csakis dicséretet hallottunk, és ezen felül a tagok névjegyzékében sok olyan-nak neve fordul elő, kik eddigelé a vidéki szinész-et terén így sikeres működésük által maguk-nak közkedveltséget tudtak kivívni, tekintetbe vére azon nagy anyagi áldozatokat, melyeket az igazgatóság hozott a társulatnak városunkba hozata-ala által, méltán ajánlhatjuk közönségünk ismert hazafias áldozatkészségébe és szives pártfogásába a társulatot, meg lévén győződve, hogy sok élvezetes estét fognak viszonzásul közönségünknek szerezni.

— *A bajai ipartársulat* folyó hó 6-án tartott rendes közgyűlése igen látogatott volt. Több fontos tárgy elintézése után határozatba ment egy táncvigalom megtartása, melynek tisztá jó-vedeime a mozgósítás folytán inségre jutott családok részére lesz fordítandó. Bővebb értesítést a falragaszok adnak.

— *Négs és Itél Latinovics Gábor* prépost-kanonok és országyűlési képviselő ur mult kedden vévén buszt városunktól: tizenöt év alatt szerzett bokros érdemei-hez méltó tisztelet, elismerő hála és szeretet jutalmá-nak részesült Baja város közönsége részéről. Nagyszámú tiszteleg kísérlet képviselte a város intelligenciáját, minden rendű és rangú polgárságot, a nyilvános hivata-olatok, tanítézeteket stb. A hajó megérkezése előtt dr. Margalits Ede gym. tanár ur nem csak a tiszteleg kísérlet, hanem az összes lakosság nevében is igen tap-raesett, eszmékben gazdag, alkalomszerű, rögtönzött szonoklatba foglalván ő Nagyságának a város szellemi és anyagi jóléte körül szerzett érdemeit, szívből ördő „Isten hozzád”-ot mondott a nehéz szívvél távoznak ki is megfogott válaszolván szokott ékesszólásával a hozzá intézett busztú szavakra, harsogó dőljens és egyéb tisztelet nyilvánítás kísérteben hagyta el szer-etett szülőförszát.

— *Sétány és színház.* Városunk érdemes polgármestere újabb időben egy rég táplált óhaj-nak megvalósítása körül buzgolkodott, értem a ferencendi atyák nagy kertjének megvételeét és sétányúva alakítását, mely szép terv azonban az alkalózó felek egyikének, a ferencendi atyáknak rövidlításán hajtórést szenvedett. A kertért a város 640 hold földet ajánlott: már ez önmagában véve több mint equivalent, mint hogy a föld bizonyára több jövedelmet hozna, mint a kert, mert az a legroszabb esetben is leg-alább 640 forintot jövedelmezne, míg a kert soha ennek felét se hozta be. De e cserének a t. atyák-r néve egy másik előnyös oldala is volna, kerités-ök mentélen legalább is 20 bonthelyiség volna építhető, mely egy-egyért csak száz forint hirt számitva évi 2000 forintnyi jövedelmet képvisel-ne: nem mondjuk, hogy az újabb időben szük vi-szonyok közé került szerzet építse fel e helyisé-geket, de találkozónak akárhány válakozó akár helyben, akár másutt, ki harminc évi haszonvétel fejében azt szivesen felépítené, sőt bizonyára haj-laladó volna addig is évenként egy-két száz forin-tot fizetni a tulajdonosnak, míg a kikötött kisebb-nagyobb határidő leteltével annak teljes haszon-élvezetébe lépne.

Talán egyes ázietemberek ezzel egyenértékű előnyök biztosítása mellett saját bonthelyiségeket maguk is felépítenék: szóval csak egy kis belá-tás és saját érdekök komoly megfontolása volna szükséges a tulajdonosok részéről, hogy az ige testé legyen.

Ne hagyja a város s érdemes polgármestere ez ügyet elaludni, hanem kezdje meg ez iránt új-ból a tárgyalásokat: különben valószínű, hogy épen szorult helyzetétől fogva, maga a tulajdonos fog-ja ez irányban az iniciatívát ismét megfogadni.

Ha sikerül e kertet, sötaterül megnyerni, azt szakavatott kertész által természetleg kell sétányú-vá emelni — s mily szép volna annak kello köz-pépen egy Thalia templom, egy színház! Szini bi-zottság hol léssel az éji homályban? Brély és ki-tartás már kiselb helyeken mint városunk megte-rentették a színházat csak mi alszunk: kezdjen az igentisztelet bizottság ez irányban aktiót és bi-zonyára viszhangra fog találni.

Tegye ez ügyet magavá t. polgármesterünk, ölelje fel magában a szini bizottság városunk ál-dozatkész tagjait, szervezjedjk szélesebb alapo-kon és látni fogjuk hogy az, mi eddig pium de-siderium volt, rövid idő múlva valóságos lehet.

— *Megharás* a bajai iparos-íjűsági egy-letnek folyó 1878. évi oktoberhó 13-án d. e. 10 órákor a bajai ipartársulat helyiségében (patika-utca, Olay-féle házban) tartandó alakuló közgyű-lésre. Tárgysorozat: I. A miniszteri jóváhagyási záradékkal ellátott alapszabályok felolvasása. II. A tisztviselő, nevezetesen az elnök, titkár, igaz-gató, pénztárnok, ellenőr és könyvtárnok meg-választása. III. 16 választmányi tagnak; IV. egy-leti orvosnak megválasztása. V. Netáni indítványok tárgyalása. Kelt Baján, 1878. oktober 6-án. Leopold János, ipatárs. elnök. Erdélyi Gyula ipar-társ. titkár.

— *Színészainkről* a „Szabolcsmegeyi Köz-lönyben” következőket olvassuk: F. évi augusz-tushó 23-án kezdtek meg előadásait a „Iskariot-tal; vasárnap 13-án már bucsu-előadást fognak tartani. Miután lapunk folyton hozta a bíralato-kat e helyütt csupán általánossággal emlékeztünk meg e kitűnő társulatról, melynek párja Hubay és Szupa itt léte óta nem gyönyörködtette mértő közönségünköt elragadó játékvál. Igaz, hogy a mi részünkről az anyagi elismerés nem volt pár-huzamos azon élvezettel, melyet mi tölük a szel-lemi téren nyertünk, de ez nem ami, hanem a kö-ös nyomor és elkeseredés rovására írható fel.

Gerő és Kovács társulatát, arra kérjük, ne rov-ják fel nekünk ama sikertelenséget az anyagi té-vén, hanem azoknak, kik népünk elkeserítették és nyomorba döntötték. Részünkről az elismerés méltó volt a társulat tehetőségéhez szellemi téren, hogy az anyagin nem lehetett az, az nem a mi hibánk. Ugy értesültünk, hogy Gerő J. és Ko-vács Mór társulata tölünk Bajára távozik, s ott folyó évi oct. 19-én működését már meg is kez-di. Fogadjá Baja város közönsége gratulációkat, hogy ezen társulatot fogadhatja kebelébe, melylyel mi a legnagyobb mértékben meg voltunk elégedve s a mely most új erőkel s előnyére gyarapodott, bár mi lehetünk volna oly helyzetben, hogy őket továbbra is megtarthattuk volna körünkben. Fáj, hogy távoznak. Örömmel emlékszünk meg ittlé-től: ről; de mégis vigasztal az, hogy Baja város miértő közönsége körében méltó helyet fognak találni és érdemök szerint fognak méltányolani.

— *A tépésgyűjtő egyesülethez* újra érkezett: Szakáll József ur (Jankováczeröl) 36 dk. vászón és 19 dk. tépés, Horváth Irma k. a 33 dk. té-pés, Apáczá zárda 6-dsorsz 1 kgr. 12 dk. tépés, Korék József n. h. 1 lepedő és 6 ing. Dr. Bartsch Samuné u. hölgy 62 deka tépés Minde-zekért köszönetet szavaz a tépésgyűjtő egyesület.

Különfelek.

— *Egy eltűnt lelkes.* Torkos Károly, az orosházi ág. hitv. ev. lelkész, mult szepetber 26-án este 10 órákor vasuton Orosházáról Budapestre távozott, azon — övének határozottan kijelentett — szándékkal, hogy 28-án reggel otthon lesz. — A kitudzó időre a család — aggodalmában felkúldötte egyéj fiát az ille-tök, hogy az eltűntet keresse fel. Dacára azonban, hogy a városi kapitányság is közreműködött, három napi nyomozásnak legkisebb eredménye sem lett. Torkos Károly 67 éves, inkább alacsony, mint közepet-metű, sima, alig őszluni kezdő fekete haj, magas hom-lok, ritka, fekete szemöldök, barna szem, hajlott hosszudor orr, borotvált arc, csuknám egészen ősz, keskeny nyakszálkával, rendez szájjal, fogainak nagyot-b része hiányzott. — Ruházata: fehérg ing, lehujtott gal-lérral, fekete nyakraváló, hasonszínű öltözetel. Bal-keze mutató ujján egy sima, vörös köves, m-tszés nélküli pecsét aranygyűrű. Zsebjében ezüst óra, vékony aranyláncok. Felkerék mind-nki, hogy netán értesí-téses szíveskedjék Orosházára, Harsányi Sándor lelkes-tanítóhoz intezni.

— *Az anyós és meny.* A német koronaherceg ne-je, ki minden ízében angol nő, egy postdam udvari bálon nem látván a koronaherceget, mekérte a család részétől: hol lehet most az ő férje? Azt nem tudom, hol van az ön férje — felelt a család — de azt megmondhatom: hol van a család részétől. — A hercegnő halgatag fogadta és csipős lezeték, de fölkereste férjét s panszokodott annak. — A hercegnő egy pillanatra összevonta ajkait, aztán a család részétől löve így szóló: „Anyám, légy oly jó: mondj meg, hogy hol van a feleségem?”

— *Nagy eszű szerencsétlenség.* A hétón este Pá-risból elindult gyorsvonat (a francia keleti vasuton) a Mosel hídján Nancy közelében átjutva kiskölt. A mo-zdony, néhány podgyásos kocsi és három személyszál-tó kocszi a Moselbe bukkott; így személyszállító kocszi a hídon maradt s ezekben az utasoknak semmi baj sem lett. Sötét éjszaka volt, a lámpák kialudtak s a szerencsétlenek jövészeklése és segélykiáltása rémítő volt. Mint utasok beszéltek, két vasút tíz és két utas szörnyet halt, 18 utas megsebesült. Podgyászat vála-mennyi utas elvezetett. A kiskölt úgy magyarázta, hogy a hátulsó kocsi egyébe belerakadt a hid karjába, s így emelt ki nyolc vagonot a sínokról. Más jelentés szerint a mozdonynak és a nyolc első kocsinak semmi baj nem történt.

— *Különös verseny.* Két német fogadást tett, hogy negyvenyolc óráig szüntelen folytatják a teke-játékot. Sokan gyűttek körük, hogy a csodát lássák. A versenyök halott-halványan végeztek be a nagy munkát melyre vállalkoztak. Hatalmas koszorút kap-tak, de azt mondák hogy még ezer írték sem tennék meg újra.

Nyilt ter*)

Nyilatkozat.

A „Bajai Közöny” 81 számában Sellyei aláírással megjelent személynem vonatkozó közle-ményt hazug rágalomnak nyilvánítottam s a „fenyít-ő” vizsgálatnak” nyugott lélekkel nézek elébe. De ha az nem tétettet folytatnám, akkor én alóirott ál-név alá bíjt közlöt a sajtóbírószág elé idézendem. Kelt Baján, 1878. oct. 12-én.

Gottlieb Lajos.

*) E rovart alatt közlétektört nem vállal felelőséget a szerk.

NÁNAY LAJOS KÖNYVNYOMDÁJA

(BAJÁN, BÓDOG-TÉR, SCHEIBNER-féle HÁZ)

elvállal mindennemű

önálló munkák, röpiratok, táblázatok, körlevelek

esketési-, eljegyzési- és névjegyek,

váltók és kötelezvények, gyászjelentések,

FALRAGASZOK

sat. *izlésteljes* és a *legjutányosabb* áron való elkészítését.

Továbbá ajánlja dusan berendezett raktárát

számlák-, szállítólevelek-, községi- és egyéb hivatalos
nyomtatványokból,

biróságok, ügyvédek és *községek* számára.

➡ Vidéki megrendelések a legpontosabban s legjutányosabban eszközöltetnek. ➡

Könyvnyomdáját a **LEGUJABB BETŰKKEL** látta el.

Előfizetéseket elfogad a

Előfizetési díj:

„BAJA”

című közlönyre.

Egész évre	—	—	5	frt	—
Fél évre	—	—	2	„	50 kr.
Negyed évre	—	—	1	„	30 „

Jó házból való fiu TANONCZUL

felvétetik

NÁNAY LAJOS könyvnyomdájában.

Baján (Bódog-tér.)

SCHEIBNER-féle ház.

